

Poznań, 15 czerwca 2022 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

NP-II.4131.1.166.2022.5

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.)

orzekam

nieważność § 3 ust. 9 oraz § 4 ust. 4 uchwały nr XLIV/404/2022 Rady Gminy Świąciechowa z dnia 19 maja 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za zajmowanie pasa drogowego dróg gminnych na cele niezwiązane z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu – ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

Uchwała nr XLIV/404/2022 Rady Gminy Świąciechowa w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za zajmowanie pasa drogowego dróg gminnych na cele niezwiązane z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu (zwana dalej „uchwałą”) została podjęta na sesji w dniu 19 maja 2022 r.

Jako podstawę prawną uchwały powołano: „art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559), oraz art. 40 ust. 8 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1376)”.

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 20 maja 2022 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Zgodnie z zasadą wyrażoną w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Poprzez działanie na podstawie i w granicach prawa w zakresie podejmowania uchwał przez organy jednostek samorządu terytorialnego rozumieć należy działanie zgodne z przepisami regulującymi podstawy prawne podejmowania uchwał; przepisami prawa ustrojowego; przepisami prawa materialnego oraz zgodne z przepisami regulującymi procedurę podejmowania uchwał (por. wyrok

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: np@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

WSA w Łodzi z dnia 21 stycznia 2009 r., sygn. akt III SA/Łd 564/08; wyrok NSA OZ. we Wrocławiu z dnia 20 kwietnia 1999 r., sygn. akt II SA/Wr 364/98).

W § 3 ust. 1-8 uchwały rada uregulowała opłaty za rodzaje zajęć pasa drogowego, o których mowa w § 2 pkt 1, 3 i 4 uchwały. W § 3 ust. 9 uchwały zapisano: „Zajęcie pasa drogowego przez okres krótszy niż 24 godziny jest traktowane jak zajęcie pasa drogowego przez 1 dzień”. Ze sposobu zredagowania i miejsca zamieszczenia ww. przepisu w uchwale wynika zatem, że dotyczy on rodzajów zajęć pasa drogowego wymienionych w § 2 pkt 1, 3 i 4 uchwały, co w ocenie organu nadzoru stanowi istotne naruszenie prawa.

Zgodnie z art. 40 ust. 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1376 ze zm., zwanej dalej „ustawą”), opłatę za zajęcie pasa drogowego w celu, o którym mowa w art. 40 ust. 2 pkt 1 i 4, ustala się jako iloczyn liczby metrów kwadratowych zajętej powierzchni pasa drogowego, stawki opłaty za zajęcie 1 m² pasa drogowego i liczby dni zajmowania pasa drogowego, przy czym zajęcie pasa drogowego przez okres krótszy niż 24 godziny jest traktowane jak zajęcie pasa drogowego przez 1 dzień. Cele, o których mowa w art. 40 ust. 2 pkt 1 i 4 ustawy to: prowadzenie robót w pasie drogowym oraz zajęcie pasa drogowego na prawach wyłączności w celach innych niż wymienione w pkt 1-3. Zasadę, iż „zajęcie pasa drogowego przez okres krótszy niż 24 godziny jest traktowane jak zajęcie pasa drogowego przez 1 dzień” ustawodawca formułuje więc jedynie w art. 40 ust. 4 ustawy i tylko w stosunku do przypadków tam wymienionych.

Tymczasem kwestionowany zapis § 3 ust. 9 uchwały nie precyzuje czy odnosi się do opłat za zajęcie pasa drogowego w celach, o których mowa w art. 40 ust. 2 pkt 1 i 4 ustawy (analogicznie wymienionych w § 2 pkt 1 i 4 uchwały) czy też w każdym z celów, o których mowa w § 3 ust. 1-8 uchwały, a więc także celu określonego w art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy (analogicznie wymienionego w § 2 pkt 3 uchwały). Tym samym przepis § 3 ust. 9 uchwały narusza prawo w stopniu istotnym, co skutkuje koniecznością stwierdzenia jego nieważności.

Organ nadzoru zwraca równocześnie uwagę, że upoważnienie wynikające z art. 40 ust. 8 ustawy obejmuje jedynie kompetencję do ustalenia wysokości stawek opłat za zajęcie 1 m² pasa drogowego. Nie uprawnia natomiast rady gminy do regulowania w przedmiotowej uchwale kwestii odnoszących się do sposobu naliczania ww. opłat. Materię tę w odniesieniu do poszczególnych rodzajów opłat unormował sam ustawodawca w postanowieniach art. 40 ustawy. Zgodnie z art. 40 ust. 5 ustawy, opłatę za zajęcie pasa drogowego w celu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, ustala się jako iloczyn liczby metrów kwadratowych powierzchni pasa drogowego zajętej przez rzut poziomy urządzenia i stawki opłaty za zajęcie 1 m² pasa drogowego pobieranej za każdy rok umieszczenia urządzenia w pasie drogowym, przy czym za umieszczenie urządzenia w pasie drogowym lub na drogowym obiekcie inżynierskim przez okres krótszy niż rok opłata obliczana jest proporcjonalnie do liczby dni umieszczenia urządzenia w pasie drogowym lub na drogowym obiekcie inżynierskim.

Tymczasem w § 4 ust. 4 uchwały zapisano: „Roczne stawki opłat w wysokości określonej w § 2 ust. 1, 2, 3 obejmują pełny rok kalendarzowy (365 lub 366 dni kalendarzowych)

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: np@poznan.uw.gov.pl

www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

umieszczenia urządzenia w pasie drogowym". Tym samym rada zastąpiła ustawowe pojęcie „rok”, którym posługuje się ustawodawca w treści art. 40 ust. 5 ustawy, pojęciem „rok kalendarzowy”, dokonując tym samym niedozwolonej modyfikacji pojęcia ustawowego. Organ nadzoru wskazuje, że wyraz „rok” to nie tylko rok kalendarzowy, czyli okres od 1 stycznia do 31 grudnia, ale także okres kolejnych określonych 12 miesięcy liczony od dowolnego momentu. Powyższe oznacza, że ustawowe pojęcie „rok” nie musi odpowiadać sformułowaniu „rok kalendarzowy” (por. wyrok WSA w Poznaniu z dnia 19 czerwca 2018 r., sygn. akt III SA/Po 274/18). Powyższy zapis narusza zatem prawo w stopniu istotnym i tym samym konieczne jest stwierdzenie jego nieważności.

Wobec powyższego, należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Michał Zieliński
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Gminy Świąciechowa

Wójt Gminy Świąciechowa

